

OK 14

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра географії України**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з навчальної роботи
Володимир ПАСЬКО
«28» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рекреаційна географія: парадигми та вектори розвитку

для студентів

галузі знань **10 - Природничі науки**
спеціальності **106 - Географія**
освітнього рівня **Магістр**
освітньо-наукової програми **Географія рекреації та туризму**
вид дисципліни **Обов'язкова**

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2023 / 2024**
Семестр **1**
Кількість кредитів ECTS **5**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**
Форма підсумкового контролю **іспит**

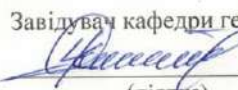
Викладачі: **Аріон Оксана Василівна**, кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії України

Пролонговано: на 20__ / 20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» _____ (дата) 20__ р.
на 20__ / 20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» _____ (дата) 20__ р.
на 20__ / 20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» _____ (дата) 20__ р.

КИЇВ – 2023

Розробник(и): **Аріон Оксана Василівна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України

ЗАТВЕРДЖЕНО
« 25 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри географії України
 доц. Сергій УЛІГАНЕЦЬ
(підпис)

Протокол № 1 від « 25 » серпня 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від « 28 » серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії (Наталія КОРОГОДА.)
(підпис)

« 28 » серпня 2023 р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати студентам поглиблені знання теорії рекреаційної географії та туристсько-рекреаційних досліджень, надати систематизовані та узагальнені знання про туристсько-рекреаційну діяльність як комплексне явище, ознайомити з можливістю застосування базових теорій і методів рекреаційної географії та географії туризму для визначення перспективних напрямів розвитку рекреаційних та туристсько-географічних досліджень, розв’язання складних задач та прикладних проблем у сфері рекреації та туризму, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знання і розуміння фахової географічної предметної області і професії. Здатність до використання у професійній діяльності існуючих загальних та спеціальних географічних теоретичних моделей та практик.

3. Анотація навчальної дисципліни: дана навчальна дисципліна присвячена поглибленому вивченню теоретико-методологічних основ дослідження геопросторової організації рекреаційно-туристичної діяльності, зокрема базових парадигм, концепцій та наукових підходів що формують теорію рекреаційної географії.

При вивченні дисципліни особлива увага звертається на формування важливих професійних компетенцій фахівця з рекреації – здатність планувати, проектувати, організовувати та здійснювати збалансовану рекреаційну та туристську діяльність.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів глибоких теоретичних знань в області ключових парадигм рекреаційної географії та векторів розвитку туристсько-географічних досліджень, достатніх для ефективного розв’язування складних задач та прикладних проблем організаційного, проектного, науково-дослідницького, освітньо-виховного та інноваційного характеру. Зокрема, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення в галузі рекреації та туризму в межах міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Завдання дисципліни «Рекреаційна географія: парадигми та вектори розвитку» полягають у наданні студентам загальних та фахових компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою «Географія рекреації та туризму», зокрема:

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно територіальних систем (рекреаційних, туристсько-рекреаційних тощо) на різних рівнях їхньої просторової організації.

СК 11. Здатність критично оцінювати ключові тренди перебігу природно- і суспільно-географічних процесів з точки зору формування нових напрямів у наукових дослідженнях, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.

Визначені завдання конкретизуються зокрема у наступних **навчальних цілях** дисципліни:

– сформувати уявлення про історію та закордонний досвід туристсько-географічних досліджень та ідей, зокрема щодо формування та розвитку теоретико-методологічних основ рекреаційної географії (СК-1);

– сформувати поглиблені знання щодо теорій, концепцій і парадигм сучасної рекреаційної географії та здатність до їх використання для дослідження рекреаційних, туристсько-рекреаційних систем тощо на різних рівнях їхньої просторової організації (СК-1).

– Сформувати професійне володіння методами пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел для встановлення географічних та соціокультурних закономірностей розвитку туристсько-рекреаційної діяльності (ЗК-1);

– поглиблені знання теоретико-методологічних основ рекреаційної географії задля формування здатності критично оцінювати ключові тенденції перебігу природно- і суспільно-географічних процесів з точки зору формування нових напрямів досліджень в галузі рекреації та туризму (СК-11).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Історія розвитку наукових досліджень в галузі рекреації і туризму та формування базових концепцій	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Поточний контроль, іспит</i>	10
1.2.	Основи теорії та базові концепції і парадигми рекреаційної географії			15
1.3	Базові наукові підходи в сучасних туристсько-рекреаційних дослідженнях			15
2.1	Демонструвати поглиблені знання теоретико-методологічних основ рекреаційної географії задля визначення нових напрямів досліджень в галузі рекреації та туризму	<i>Семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Презентація і захист результатів виконаних завдань</i>	15
2.2	Демонструвати здатність критично оцінювати ситуацію в галузі і визначати ключові тенденції розвитку сучасних туристсько-рекреаційних досліджень			15
2.3.	Аналізувати базові моделі просторової організації туризму в рамках визначених концепцій географії рекреації і туризму			10
3	комунікація: вироблення у студентів практичних навиків здійснення дослідження і вирішення актуальних проблем із застосуванням відповідних методів і прийомів отримання, зберігання й здійснення первинної обробки емпіричних даних та їх належного представлення за допомогою сучасних технічних засобів у вигляді причинно-наслідкового аналізу	<i>семінарське заняття, самостійна робота дискусія, вирішення конкретних задач та ситуацій</i>	<i>Презентація і захист результатів виконаних завдань</i>	10
4	автономність та відповідальність: продемонструвати розуміння особистої відповідальності за професійні та/або управлінські рішення при аналізі та прийнятті рішень на основі аналізу та оцінки проблемних питань та проєктів рекреаційно-географічного спрямування	<i>семінарське заняття, самостійна робота дискусія, вирішення конкретних задач та ситуацій</i>	<i>поточний контроль, презентація і захист результатів виконаних завдань, іспит</i>	10

6 Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (P)	Результати навчання (PH) за дисципліною							
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3	4
Застосовувати набуті та володіти теоретичними знаннями й практичними навичками для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації та вміти аналізувати особливості природних та суспільних процесів у географічні оболонці, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування (P01)	+	+	+					+
Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки та здійснювати комплексну оцінку та моніторинг природних, трудових ресурсів, прогнозувати розвиток географічних об'єктів і процесів, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування (P08)				+	+	+	+	+
Самостійно оцінювати ключові тренди розвитку природно- і				+	+		+	

1	Тема 1. Вступ. Базові поняття та підходи до вивчення дисципліни. Ключові парадигми та концепції рекреаційної географії	2	-	10
2	Тема 2. Історія розвитку наукових досліджень в галузі рекреації і туризму та формування базових концепцій	2	2	12
3	Тема 3. Ресурсна парадигма. Просторово-ресурсний підхід в рекреаційних та туристсько-географічних дослідженнях	4	2	12
4	Тема 4. Геопросторова та геосистемна парадигми. Форми просторової організації туризму. Концепція ТРС та її розвиток.	4	2	14
5	Тема 5. Моделі територіальної організації рекреації та туризму. Процеси формування просторової організації туризму.	4	2	14
6	Тема 6. Кластерна парадигма. Туристичні кластери.	2	2	10
7	Тема 7. Базові наукові підходи в сучасних туристсько-рекреаційних дослідженнях: соціологізація, економізація, екологізація	4	-	10
8	Тема 8. Парадигма сталого розвитку туризму.	4	2	10
9	Тема 9. Головні тенденції розвитку сучасних туристсько-рекреаційних досліджень. Розвиток туризму і рекреації в контексті інформаційної парадигми та парадигми Digital Age	2	2	14
	Разом	28	14	106

Загальний обсяг 150 год:

Лекції – 28 год.

Семінарські заняття – 14 год.

Самостійна робота – 106 год.

Консультація - 2 год

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму / В.Федорченко, В.Пазенок, О.Кручек та ін. К:ВЦ «Академія».2013.368 с.
2. Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху. К.: ВПЦ «Каївський університет»,2008. 335 с.
3. Поколюдна М. М. Рекреаційна географія. Х. : ХНАМГ, 2012. 275 с
4. Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму. Ніжин: Вид-во НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. 264 с.
5. Смаль І. Географія туризму: навч. пос. Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2011. 576 с.
6. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. Навч.посібн. К.: Альтерпрес, 2007. 369 с.
7. Стафійчук В.І. Рекреологія. Навч.посібник. К.: Альтпрес, 2006. 264 с.

Додаткова:

1. Аріон О.В., Уліганець С.І., Дмитрук О.Ю. Географія туризму. Навчально-методичний посібник. – 2 вид., перероблено та допов. К.: Інтердрук, 2019. 206 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. 395 с.
3. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреології та рекреаційної географії. К.: Палітра, 1997. 130с.

4. Основи рекреації (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) / І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусева, А. В. Замкова. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 264 с.
5. Ткаченко Т.І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 463 с
6. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
7. Glossary of tourism terms. UN WTO . URL: <https://www.unwto.org/glossary-tourism-terms>
8. Tourism for SDGs a platform developed by UN WTO. URL: <https://tourism4sdgs.org/>
9. World Tourism Organization and United Nations Development Programme (2017), Tourism and the Sustainable Development Goals – Journey to 2030, UNWTO, Madrid. 114 p.URL: <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284419401> ; <https://doi.org/10.18111/9789284419401>
10. World Tourism Organization (2019), UNWTO Tourism Definitions, UNWTO, Madrid. 55 p. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284420858>